

“Сдружение за прогресивна
и отворена комуникация”

/СПОК/

Автори: Албена Дробачка
д-р Юри Кацаров

За контакти:
02 9319399; 0876 772002;
0876 772018,
Факс: 02 9319399;
Email: office@spoc-s.com
<http://spoc-s.com/>

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на ФОНДА ЗА ДВУСТРАННИ ОТНОШЕНИЯ НА НАЦИОНАЛНО НИВО ПО ФМ НА ЕИП И НФМ. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от “Сдружение за прогресивна и отворена комуникация” и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Фонда на ЕИП и НФМ

ФОНД ЗА ДВУСТРАННИ ОТНОШЕНИЯ НА
НАЦИОНАЛНО НИВО ПО ФМ НА ЕИП И НФМ
2009-2014
тематична област 1 и 2

Корелацията между употребата на наркотици и правонарушителното поведение при непълнолетни

Проект:
“Промотиране на двустранните отношения и
анализиране на исландския модел за превенция“
Договор № BG 01-002/12.06.2015 г.

→ Свързаността на престъпността и злоупотребата с наркотични вещества, отдавна е в полезрението на специалистите. Правонарушителните действия могат да варират от дейности, като шофиране под въздействието на алкохол и/или наркотици, домашно насилие, проституция до грабежи, нападения и изнасилвания. Производството и разпространението на незаконни наркотици, като канабис и метамфетамин или употребата на непредписани медикаменти с наркотично действие, също са действия, наказуеми от закона.

Корелацията между употребата на наркотици и престъпността обаче е трудна за установяване. Дали употребата на наркотиците и психоактивните вещества изобщо /ПАВ/ водят до престъпни дейности или това не е така? Изследователите допускат, че съществува силна връзка между употребата на „твърдите“ наркотици и проявата на престъпно поведение. Това може е така, защото потребителят на наркотици има изкривена представа за социалната подкрепа в тесния социален кръг, който е изградил с хората около себе си. Други социални фактори също са важни за разбирането на това, защо има деца и младежи, които започват да употребяват наркотици или алкохол, или извършват престъпна дейност. Те включват: условията за живот на индивида, семейството, работата, семейното положение и психическото здраве.

Въпреки това, няма никакво съмнение, че съществува значителна връзка между употребата на горепосочените и агресивното поведение, както и склонността към извършване на престъпления от общ характер. Например, половината от всички жертви на насилие, участници в изследване за престъпността вярват, че нападателя им е бил под влияние на алкохол или наркотици.

Връзката между употребата на наркотични вещества и проявата на действия, обвързани с нарушения и престъпност по време на юношеството, има важни последици за работата в сферата на превенцията на детското и младежкото правонарушително поведение. Много от децата и младежите, които имат противообществено поведение, имат и проблеми с употреба на наркотични вещества, от друга страна техните нарушения са свързани с употребата на наркотици и алкохол. Постигането на по-дълбоко разбиране на динамиката на тези поведения е от решаващо значение за лечението и по-ефективното насочване на усилията и ресурсите за превенция на правонарушителното поведение сред подрастващите.

Причинно-следствени връзки

Има фактори, принадлежащи на личността и заобикалящата среда на младите хора, които могат да ги предразположат към злоупотреба с наркотици и да ги подтикнат към антисоциално поведение. Също така има причинно-следствени връзки между употребата на наркотици от младите хора, които довеждат до престъпно поведение.

Европейски изследвания сред повече от 15 000 млади хора между 14 до 17 г. установяват, че пиенето на алкохол и употребата на наркотици е силен предиктор за увеличаване на престъпната дейност (графити, вандализъм или кражба) в последните 5 години. Няма доказателства обаче, че обратното също е вярно (увеличаване на употребата на алкохол и наркотици при появата на по-интензивно престъпно поведение.) Както и при възрастните, част от престъпността, извършвана от младежите, е придружена с антисоциално поведение и се случва под влиянието на наркотици или алкохол.

Връзката между алкохолната употреба и употребата на наркотични вещества с проявяваната агресия, обвързва алкохола и наркотиците с престъпността, като определя това като значим фактор за социалната среда на младите хора.

Алкохол и престъпност

Алкохолът е ключов фактор в извършването на много тежки престъпления. Статистиката показва, че в Европейските държави близо 1-ин от 5-ма души, арестувани при проверка от полицията, са дали положителна проба за алкохол. Алкохолът е фактор в над 60 на сто от самоубийствата, 75 на сто от убийствата, 70 на сто от извършените побой, в 50 на сто от сбиванията и нападенията.

Една трета от правонарушителите са с проблемна употребата на алкохол или са имали предишни проблеми с алкохола. Почти половината са злоупотребявали с алкохол в миналото, а една трета са имали агресивно поведение, свързано с употреба на алкохол. Почти половината от тези хора са алкохолно зависими. Алкохолната зависимост също е фактор по отношение на лицата лишени от свобода.

Наркотици и престъпност

Използването на незаконни наркотици се счита за престъпно деяние в почти всички страни по света, а употребата на наркотици е почти винаги свързвана с престъпно поведение. Този факт означава, че съществува връзка между наркотиците и престъпността.

Проучванията предполагат обаче, че една част от наркозависимите не продължават да извършат други престъпления като кражби или нападения. Употребата на наркотици не винаги води до увеличаване на престъпността, дори и сред хора, които са редовни потребители или които са развили зависимост.

Наркоупотребата може да доведе до престъпно поведение. Използването на незаконни наркотици често се свързва с убийства, изнасилвания, грабежи, животозастрашаващи нападения, кражби, включващи влизане с взлом, тежки престъпления, престъпления с моторни превозни средства, палежи и престъпления от омраза, които имат опасни последици. Без съмнение, употребата на наркотици и престъпността са тясно свързани.

От друга страна не трябва да изненадва, че затвора оказва слаб ефект върху лечение на зависимостта от наркотици или за насърчаване на рехабилитацията. Провеждането на лечение на някого в затвора и ограничаването на достъпа му до алкохол и наркотици е лечение без психична стабилизация и най-често употребата на незаконни субстанции се възобновява скоро след напускане на затвора. Това само по себе си не само е неефективно, но е скъпо и отнема прекалено много време за реализирането на каквато и да е промяна.

За много хора в системата на наказателното правораздаване, предотвратяването на бъдещи престъпления или повторни арести след напускането на затвора е невъзможно, без лечение на пристрастяването.